

Силабус курсу:

**ПРАКТИКУМ З ЗАГАЛЬНОЇ ТА ВІКОВОЇ
ПСИХОЛОГІЇ**
(вибіркова дисципліна)

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	053 «Психологія»
Рік підготовки:	3
Семестр викладання:	Осінній (5 семестр)
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

Пелешенко Олена Вікторівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

старший викладач

посада

peleshenko.elena.vik@gmail.com

електронна адреса

+38-050-874-33-
27

телефон

Viber, телеграм за
номером
телефону
месенджер

Аудиторія за
розкладом
консультації

Викладач практичних занять:*

Пелешенко Олена Вікторівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

старший викладач

посада

peleshenko.elena.vik@gmail.com

електронна адреса

+38-050-874-33-
27

телефон

Viber, телеграм за
номером
телефону
месенджер

Аудиторія за
розкладом
консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: формування фахових навичок та підготовка здобувачів вищої освіти до практичної діяльності, побудована на основі розширення і поглиблення можливостей застосування знань теоретичних і практичних основ загальної психології, вікової психології та дитячої патопсихології; опанування фундаментальними психологічними знаннями й уміннями з проблем становлення та розвитку особистості у різні вікові періоди, вивчення феноменології загального розвитку й онтогенезу з моменту народження й до періоду смерті людини, основних видів порушення психічного розвитку дитини, ознайомлення з методами психодіагностики особистості та диференційованої діагностики відхилень психічного та особистісного розвитку дітей, практичними основами дитячої патопсихології. Необхідність вивчення дисципліни стимулюється сучасними потребами в дослідженні особливостей психічного розвитку особистості різних вікових груп; дітей, які мають певні порушення психічного розвитку, що обумовлені як біологічними, так і психологічними, соціальними чинниками; знаходженні ефективних психодіагностичних методів, психотерапевтичних заходів по розвитку та корекції усіх різновидів порушень нормального психічного розвитку дитини та диференційованої діагностики відхилень психічного та особистісного розвитку дітей, а також методів корекційної роботи з ними з урахуванням новітніх досягнень педагогіки, психології, патопсихології..

Результати навчання:

1. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.
3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
6. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.
7. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
8. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Передумови до початку вивчення:

для вивчення дисципліни Практикум з загальної та вікової психології здобувач вищої освіти попередньо повинен набути базові знання, пов'язані з основами загальної та вікової психології, основами психодіагностики.

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
4. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
5. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
6. Здатність самостійно розробляти проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей.
7. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях .

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Предмет та завдання дисципліни «Практикум з загальної та вікової психології».	денна 2/0/2 заочно 0,5/0/0,5	Предмет та завдання дисципліни. Принципи побудови психодіагностичного дослідження особистості різних вікових груп та патопсихологічного обстеження дітей. Методи діагностики особистості. Методи дослідження відхилень в розвитку дитини.	Участь в обговоренні Психодіагностичні тести, психологічні вправи, техніки. Індивідуальні завдання
2.	Взаємозв'язок відхилень в психічному та особистісному розвитку. Дізонттогенетичний підхід до дослідження порушень психіки у дитячому віці.	денна 2/0/2 заочно 0,5/0/0,5	Введення в психодіагностику дітей раннього віку. Психічні особливості дітей в період раннього віку Психічні особливості дітей в період новонародженості і дитинства . Психічні особливості дітей раннього віку. Особливості проведення психодіагностичного дослідження з дітьми раннього віку.	Участь в обговоренні Психодіагностичні тести, психологічні вправи, техніки. Індивідуальні завдання
3.	Психодіагностика немовлят і дітей раннього віку	денна 2/0/2 заочно 0,5/0/0,5	Методика діагностики рівня психічного розвитку дитини (від народження до 1 року). Оцінка нервово -психічного розвитку дітей раннього віку (модифікація С.Н. Костромін). Вивчення пізнавальної діяльності немовлят з обстеження іграшок. Вивчення розвитку образу «я» у немовлят (від 2,5 міс. До 1,5 років). Методика діагностики рівня психічного розвитку дитини (від 1 року до 3 років). Загальна інструкція до проведення обстеження рівня розумового розвитку дітей до 3 -х років (друга молодша група).	Участь в обговоренні Психодіагностичні тести, психологічні вправи, техніки. Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
4.	Діагностика дітей молодшого і середнього дошкільного віку	денна 2/0/2 заочно 0,5/0/0,5	розглянути теоретичні основи психодіагностики немовлят і дітей раннього віку, вивчити психічні особливості дітей від народження до 3 років, а також розглянути психодіагностичні методи та методики дослідження дітей в період раннього віку. вивчити особливості психодіагностичної роботи з дітьми молодшого та середнього дошкільного віку, а також розглянути методи та методики діагностики дітей даної вікової групи.	Участь в обговоренні Психодіагностичні тести, психологічні вправи, техніки. Індивідуальні завдання
5.	Особливості психічного розвитку в молодшому і середньому дошкільному віці.	денна 2/0/2 заочно 0,5/0/0,5	Методики діагностики рівня розвитку пізнавальних процесів: Тест «Коробочка форм» (дослідження рівня розвитку процесів сприйняття); Методика «Кому чого бракує?» (Дослідження образно-логічного мислення); Тест «Піктограма» (дослідження опосередкованої пам'яті); Комплексний тест «Мовний розвиток». Методика «Розкажи по картинці» (визначення активного словникового запасу дитини). Вивчення особливостей ігрової діяльності дітей 2-6 років. Методика дослідження дитячого самосвідомості і статево-віковою ідентифікації. Методика «Намалюй себе» для визначення рівня розвитку самосвідомості дитини.	Участь в обговоренні Психодіагностичні тести, психологічні вправи, техніки. Індивідуальні завдання
6.	Діагностика готовності дітей до шкільного навчання.	денна 2/0/2 заочно 0,5/0/0,5	Тест Керна-Йерасека .Опитувальник орієнтовного тесту шкільної зрілості Я.Йерасека .Батарея 1 субтестів на визначення рівня підготовленості до школи. Комплекс методик на вивчення рівня передумов розвитку навчальної діяльності . Тест «Шиворот навиворіт» (ступінь сформованості оперативної пам'яті).Методика діагностики готовності дитини до навчання в школі.Тест «Здатність до навчання в школі» Г.Віцлака . Методика «Чобітки» (Н.І. Гуткіна) .	Участь в обговоренні Психодіагностичні тести, психологічні вправи, техніки. Індивідуальні завдання
7.	Особливості психічного розвитку дітей з порушення інтелекту. Розумова відсталість. Причини порушення інтелектуального розвитку дитини.	денна 2/0/2 заочно 0,5/0/0,5	Предмет і завдання дитячої патопсихології.Розумова аномалія при хромосомних захворюваннях.Методики патопсихологічного дослідження пам'яті в дітей. Можливість застосування патопсихологічного підходу в діяльності педагога-психолога. Поняття про психічний дизонтогенез. Методики патопсихологічного дослідження пам'яті в дітей.	Участь в обговоренні Психодіагностичні тести, психологічні вправи, техніки. Індивідуальні завдання
8.	Психологія, психодіагностика дитини з затримкою психічного розвитку і основні напрямки корекційно-розвивального навчання.	денна 2/0/2 заочно 0,5/0/0,5	Визначення поняття «розумово відсталі діти». Причини порушень інтелектуального розвитку в дітей.Методи й завдання спеціальних навчальних закладів для дітей з відхиленнями в розвитку. Складання висновків за результатами оцінки психічного розвитку дитини. Характерологічні й патохарактерологічні	Участь в обговоренні Психодіагностичні тести, психологічні вправи, техніки. Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			реакції в дитячому й підлітковому віці. Технологія проведення поглибленого психологічного обстеження дитини	
9.	Діагностика дітей молодшого шкільного віку	денна 2/0/2	Методики діагностики рівня розвитку пізнавальних процесів:Методика дослідження словесно -логічного мислення молодших школярів (Замбацявічене Е. Ф.). Методика Головіної (дослідження здібностей до цілісного сприйняття форми предметів).Тест розумового розвитку молодших школярів (ТУРМШ).Багатофакторний особистісний опитувальник Р.Б. Кеттелла і Р.В. Коана.Діагностика інтелекту за допомогою тесту Гудинаф - Харріса.Методика вивчення самооцінки А.І Липкиной «Три оцінки».Діагностика тривожних станів у дітей (СМАС).Оцінка рівня тривожності за допомогою тесту шкільної тривожності Філіпса.Кольорово- рисунковий тест діагностики психічних станів молодших школярів.	Участь в обговоренні Психодіагностичні тести, психологічні вправи, техніки. Індивідуальні завдання
10.	Діагностика осіб юнацького віку та молоді.	денна 2/0/2	Психодіагностичні методики Опитувальник Шмішека (визначення акцентуацій характеру) . Активизирующая профорієнтаційна методика (Н.Пряжніков) . Тест креативності Торранса .Проективна методика « Тест Руки » Вагнера (Hand - test). Методика « Шкала тривожності». Дослідження особистості за допомогою Фрайбурзького особистісного опитувальника (FPI). Методика «Автопортрет». Методика на визначення властивостей темпераменту В.М. Русалова. Методика аутоідентификації акцентуацій характеру Е.Г. Ейдеміллер.Тест «Егоцентричні асоціації».Методика «Мотивація навчання у вузі».Методика «Вивчення мотивів навчальної діяльності студентів».	Участь в обговоренні Психодіагностичні тести, психологічні вправи, техніки. Індивідуальні завдання
11.	Розробка та проведення програми тренінгу сенситивності. Аналіз тренінгу.	денна 2/0/2	Базова програма тренінгу. Алгоритм створення тренінгової програми. Зміст тренінгу. Оцінювання ефективності тренінгу. Структура тренінгового заняття. Програма тренінгу особистісного росту. Феномен індивідуальної арт-терапії.	Участь в обговоренні Психодіагностичні тести, психологічні вправи, техніки. Індивідуальні завдання
12.	Діагностика особистості середнього віку	денна 2/0/2	Розвиток особистості в середньому віці. Роль мотивації у становленні осіб середнього віку Методи діагностики структури мотивації у осіб середнього віку Особливості ціннісних орієнтацій осіб середнього віку Дослідження особистісних якостей	Участь в обговоренні Психодіагностичні тести, психологічні вправи, техніки. Індивідуальні завдання
13.	Геронтодіагностика	денна 2/0/2	Соціальні проблеми старих людей у сучасній Україні. Теорії старіння та старості. Когнітивний розвиток у похилому віці. Особливості емоційної сфери старіючої	Участь в обговоренні Психодіагностичні тести,

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			людини. Особистісні особливості у старості. Проблеми здоров'я і танатологія у старості.	психологічні вправи, техніки. Індивідуальні завдання
14.	Сучасні методи психологічної корекції та консультування.	денна 2/0/2	Індивідуальна й групова психологічна корекція в дитячому віці. Особливостей складання висновку за результатами оцінки психічного розвитку дитини. Групова психотерапія підлітків з реакціями на важкий стрес і розладами адаптації. Методи й завдання спеціальних навчальних закладів для дітей з відхиленнями в розвитку. Види корекційної допомоги дітям при порушеннях психічного розвитку. Складання висновків за результатами оцінки психічного розвитку дитини.	Участь в обговоренні Психодіагностичні тести, психологічні вправи, техніки. Індивідуальні завдання
	Загальна кількість аудиторних годин:	денне 28/0/28 заочне 4/0/4		

Рекомендована література

Основна:

1. Беттельхейм Б. Пустая крепость. Детский аутизм и рождение "Я". – М.: Академический проект, 2004. – 784с.
2. Блейхер В.М., Крук И.В. Патопсихологическая диагностика. – К.: Здоров'я, 1986. – 280с.
3. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психодиагностике. – 2-е изд., перераб. И доп. – СПб.: Питер, 2004. – 520с.
4. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика: Учебник для вызов. – СПб.: Питер, 2005. – 351с.
5. Венра Ч. Психопатология развития детского и подросткового возраста / Ч.Венар, П.Кориг. – 5-е изд. – СПб.: прайм-Еврознак, 2004. – 384с.
6. Волковская Т.Н. психологическая помощь дошкольникам с общим недоразвитием речи / Т.Н.Волковская, Г.Х.Юсупова. – М.: Книголюб, 2004. – 104с.
7. Демьянов Ю.Г. Диагностика психических нарушений: Практикум. – М.: Сфера, 2004. – 160с.
8. Дети с нарушениями общения: ранний детский аутизм / К.С.Лебединская, О.С.Никольская, Е.Р.Баенская и др. – М.: Просвещение, 1989. – 95с.
9. Детская патопсихология: Хрестоматия / Сост. Н.Л.Белопольская. – 2-е изд., испр. – М.: Когито-центр, 2001. – 351с.
10. Диагностика психики детей с задержкой психического развития: Методические указания для студентов педагогических институтов и учителей 1-4 классов общеобразовательной школы / Сост. Н.А.Головань. – Кировоград: КГПИ, 1990. – 30с.
11. Забрамная С.Д. Отбор умственно отсталых детей в специальные учреждения: Учеб. Пособие для студентов дефектол. Фак. Пед. Ин-тов. – М.: Просвещение, 1988. – 96с.
12. Игумнов С. А. Психотерапия детей и подростков / Сергей Александрович Игумнов. – Ростов н/Д : Феникс, Минск : МЕТ, 2005. – 288 с. (Серия «Психологический практикум»)
13. Исаев Д. Н. Эмоциональный стресс: психосоматические и соматопсихические расстройства у детей / Дмитрий Николаевич Исаев. – СПб. : Речь, 2005. – 400 с.

14. Егоров А.Ю., Игумнов С.А. Расстройства поведения у подростков: клинико-психологические аспекты. – СПб.: Речь, 2005. – 436с.
15. Коррекционное обучение как основа личностного развития аномальных школьников / Под ред Л.П.Носковой; Науч.-исслед. Ин-т дефектологии Акад. пед. Наук СССР, - М.: педагогика, 1989.- 176с.
16. Лебединский В.В. Нарушение психического развития у детей. – М.: изд-во МГУ, 1985. – 162с.
17. Леонгард К. Акцентуированные личности. – К.: Вища школа, 1989. – 375с.
18. Личко А.Е. Психопатии и акцентуации характера у подростков. – 2-е изд. – Л.: Медицина, 1983. – 256с.
19. Максимова Н.Ю., Милютин Е.Л., Пискун В.М. Основы детской патопсихологии: Учебное пособие. – К.: НПЦ Перспектива, 1999. – 432с.
20. Мамайчук И.И., Ильина М.Н. Помощь психолога ребенку с задержкой психического развития. Научно-практическое руководство. – СПб.: Речь, 2004. – 352с.
21. Павлова Т.Л. Диагностика мышления младшего школьника. – М.: ТЦ Сфера, 2006. – 64с.
22. Практикум по психологии умственно отсталого ребенка: Учеб. Пособие для студентов пед. Ин-тов по спец. №2111 «Дефектология» / А.Д.Виноградова, Е.И. Липецкая, Ю.Т.Матасов, И.П.Ушакова; Сост. А.Д.Виноградова. – М.: Просвещение, 1985. – 144с.
23. Семаго Н.Я., Семаго М.М. Теория и практика оценки психического развития ребенка. Дошкольный и младший школьный возраст. – СПб.: Речь, 2006. – 384с.
24. Спиваковская А.С. Психотерапия: игра, детство, семья. Том 2. – ООО Апрель Пресс, ЗАО ЭКСМО-Пресс, 1999. – 464с.
25. Эмоциональные нарушения в детском возрасте и их коррекция / В.В.Лебединский, О.С.Никольская, Е.Р.Баенская, М.М.Либлинг. – М.: Изд-во МГУ, 1990. – 196с.

Додаткова:

26. Абрамова Г.С. Практикум по возрастной психологии: Учеб. пособие. – М.: Издательский центр «Академия», 2001. – 320с.
27. Альманах психологических тестов. – М.: «КСП», 1995. – 400с.
28. Анастаси А., Урбина С. Психологическое тестирование. – СПб.: Питер, 2005. – 688с.
29. Бордовская Н.В., Реан А.А. Педагогика. Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2000. – 304с.
30. Василка Манова – Томова. Психологическая диагностика раннего возраста. – Киев: Высшая школа, 1978. – 168с.
31. Венгер Л.А. Психологические рисуночные тесты: Иллюстрированное руководство / Л.А. Венгер. – М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2005. – 150с. – (Психология для всех).
32. Детская практическая психология: Ученик / Под ред. проф. Т.Д. Марцинковской. – М.: Гардарики, 2004. – 255с.
33. Детская психодиагностика и профориентация. / Ред. Л.Д. Столяренко. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1999. – 384с.
34. Диагностика умственного развития детей. – СПб.: Питер, 2006. – 240с. – (Серия «Детскому психологу»).
35. Заняття психолога з малятами / Упоряд. Т.Гончаренко. – К.: Вид. дім «Шкіл. Світ»: Вид. Л.Галіцина, 2006. – 120с.
36. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. – СПб.: Питер, 2003. – 512с. – (Серия «Мастера психологии»).
37. Истратова О.Н. Справочник психолога начальной школы. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2006. – 442с. – (Справочник).
38. Калинина Р.Р. Психолого-педагогическая диагностика в детском саду. – СПб.: Речь, 2003. – 144с.
39. Кулагина И.Ю., Коллюцкий В.Н. Возрастная психология. – М.: ТЦ Сфера, 2002. – 464с.

40. Методические рекомендации по диагностике эмоциональной отзывчивости у подростков и старшеклассников. / Сост. Т.И. Пашукова. – Кировоград: КГПИ, 1990. – 20с.
41. Методы изучения психологической готовности детей к обучению в школе. Методич. пособие. / Сост. Лестенева А.В., Осовский Е.Г. – Саранск: Мордовский гос. пед. университет им. М.Е. Евсевьева, 1990. – 46с.
42. Микляева Н.В., Микляева Ю.В. работа педагога-психолога в ДОУ: Метод. пособие. – М.: Айрис-Пресс, 2005. – 384с. – (Дошкольное воспитание и развитие).
43. Минаева В.М. Психолого-педагогический практикум: Учеб. пособие. – М.: Академ. проект; Трикста, 2004. – 128с.
44. Немов Р.С. Психология. В 3 кн. – Кн.2. Психология образования. - М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998. – 608с.
45. Немов Р.С. Психология. В 3 кн. – Кн.3: Психодиагностика. Введение в научное психологическое исследование с элементами математической статистики. - М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998. – 640с.
46. Овчарова Р.В. Практическая психология в начальной школе. – М.: ТЦ Сфера, 2001. – 240с.
47. Овчарова Р.В. Технологии практического психолога образования: Учеб. пособие. – М.: ТЦ Сфера, 2000. – 448с.
48. Особенности психического развития детей 6-7 летнего возраста. / Под ред. Б.Д. Эльконина, А.Л. Венгера. – М.: Педагогика, 1988. – 136с.
49. Практикум по возрастной и педагогической психологии / А.А. Алексеев, И.А. Архипова и др. – М.: Просвещение, 1987. – 255с.
50. Практикум по возрастной и педагогической психологии / Авт.-сост. Е.Е. Данилова. – М.: Изд-кий центр «Академия», 1999. – 160с.
51. Практикум по возрастной психологии: Учеб. пособие / Под ред. Л.А. Головей, Е.Ф.Рыбалко. – СПб.: Речь, 2002. – 694с.
52. Практикум по психологическим играм и с детьми и подростками / Азарова Т.В., Барчук О.И., Беглова Т.В. и др.; под общ. ред. Битяновой М.Р. – СПб.: Питер, 2003. – 304с. – (Серия «Практикум по психологии»).
53. Практическая психология образования: Учеб. пособие / Под ред. И.В. Дубровиной. – СПб.: Питер, 2004. – 592с.
54. Проскура Е.В., Шибицкая Л.А. Как учить самых маленьких. – К.: Радянська школа, 1987. – 112с.
55. Психология детства. Практикум. Тесты, методики для психологов, педагогов, родителей. Под ред. А.А. Реана. –СПб.: Прайм-ЕВРО-ЗНАК, 2003. – 224с. – (Серия «Мэтры психологии»).
56. Психология подростка. Практикум. Тесты, методики для психологов, педагогов, родителей. Под ред. А.А. Реана. – СПб.: Прайм-ЕВРО-ЗНАК, 2003. – 128с. – (Серия «Мэтры психологии»).
57. Психологические тесты. /Под ред. А.А. Карелина: В 2 томах. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. Т.2. – 368с.
58. Психолого-педагогическая диагностика: Учеб. пособие. / Под ред. Ю.И. Левченко, С.Д. Забрамной. – М.: Изд-кий центр «Академия», 2003. – 320с.
59. Райгородский Д.Я. Практическая психодиагностика. Методики и тесты. Учебное пособие. – Самара: Издательский дом «БАХРАХ-М», 2001. – 672с.
60. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – Кн. 1: Система работы психолога с детьми разного возраста. – 384с.
61. Рукавишников А.А., Соколова М.В. Факторный личностный опросник Р.Кеттелла -95. // Руководство по использованию. - СПб., 1995. - С. 16—51.
62. Савельева Н. Настольная книга педагога-психолога детского образовательного учреждения. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2005. – 576с. – (Серия «Сердце отдаю детям»).

63. Самоукина Н.В. Практический психолог в школе: лекции, консультирование, тренинги. – М.: Изд-во Института психотерапии, 2003. – 244с.
64. Семаго М.Н. Диагностико-консультативная деятельность психолога образования: метод. пособие. – М.: Айрис-Пресс, 2006. – 288с. – (Серия «Библиотека психолога образования»).
65. Тесты для детей, сборник тестов и развивающих упражнений. / Сост. М.И. Ильина, Л.Г. Парамонова. – СПб.: Дельта, 1998. – 326с.
66. Тейлор К. психологические тесты и упражнения для детей. – М.: Апрель-Пресс, Изд-во Института психотерапии, 2005. – 224с. – (Серия «Детская психология»).
67. Титаренко Н.М. Такие разные дети. – К.: Радянська школа, 1989. – 144с.
68. Трошин О.В., Жулина Е.В. Логопсихология: Учеб. пособие. – М.: ТЦ СФЕРА, 2005. – 256с. – (Учебное пособие).

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни Практикум з загальної та вікової психології (для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» денної та заочної форм навчання) / Уклад.: О.В.Пелешенко. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. – 48 с.

2. НМКД на сайті електронного кампусу університету.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання здобувач може отримати визначену кількість балів:

Інструменти та завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	7 (по 0,5 балів за ЛК)
Практичні заняття	42 (по 3 бали за ПК)
Індивідуальні завдання (контрольні роботи, реферати тощо)	11
Підсумковий екзаменаційний (заліковий) тест	40
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

<i>Плагіат та академічна доброчесність:</i>	Під час виконання практичних і самостійних завдань здобувачі вищої освіти мають дотримуватися політики академічної доброчесності. Запозичення (використання ідей, розробок, тверджень, статистичних або експериментальних відомостей інших авторів) повинні бути оформлені відповідними посиланнями на першоджерела. Списування або копіювання є категорично забороненими. Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).
<i>Перезарахування кредитів, отриманих у неформальній освіті:</i>	Здобувач вищої освіти може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.
<i>Завдання і заняття:</i>	Усі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана факультету.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	<p>Здобувачі вищої освіти користуються у суспільстві всіма правами самостійних, дорослих людей, а тому мають виконувати всі правила внутрішнього розпорядку, що існують у Східноукраїнському національному університеті ім. В. Даля.</p> <p>Основний вид діяльності здобувачів вищої освіти — навчання. Студентство в аудиторії є транслятором загальних норм культури поведінки: інтелігентність, точність, дисциплінованість, акуратність, відповідальність, тощо.</p> <p>На заняття здобувачі вищої освіти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.</p> <p>Під час занять здобувачі вищої освіти:</p> <ul style="list-style-type: none">- дотримуються етичних правил поведіння;- знаходяться на своєму навчальному місці;- не заважають викладачу проводити заняття та іншим студентам навчатися. <p>Під час контролю знань здобувачі вищої освіти:</p> <ul style="list-style-type: none">- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші

джерела інформації або «допомоги» інших осіб);

- не заважають іншим;

- виконують усі вимоги викладачів щодо проведення контрольних заходів.